

Tas Latweeschu draugs.

1843. 28 October.

43ma lappa.

J a u n a s f i n a s.
Is Rihges. Aiswinaa veekdeena ne taht no scheienes weenâ muischâ spehleja moss behrninsch no 3 gaddeem sehtâ ar ahboli. Iskritte wintam ahbols is rohkas un wehlahs zaur seddineem. Behrns sneedsâhs ar rohzinu zaur pehz sawa ahbola, bet tur ais seddineem dshwoja suns pee schkehdes; tas ahtrumâ wintam fakere un eekohde rohku. Zittas ihmes gan parahdi, ka suns bijis traks; jo tas arri pehz ihfa laika nosprahge; bet tatschu dokters behrninu wehl lihds schim laimigi ahrstejis, — lai Deews, tas Wissuschehligais, dohd — isahrstejis. Tok bes tam gan behrnam arri par skahdi ne buhtu, ja winnu behnetu karsta pirti, ka tok preeksch vahri gaddeem Raunas dahrnseekam us tahtu wijsi isdewahs glahbtees, kad traks suns winnu bija kohdis.

Is Pehterburges. Utahze 17â August no juheas weens Eulenderu ugguns-kuggis pee Kronstattes. No zitta kugga dewahs weens muitas wirsneeks, Schischko wahrdâ turp, raudsicht, voi wijs tur effoht pehz muitas likkumeem. Bet pa to laipu staigadams, wisch par nelaimi isslihdeja un eekritte uhdeni. Kugga jaunakajs stuhrmannis. Birn wahrdâ, to redsejis, paschâ laikâ eemetahs wintam pakfot un laimigi wiannu isglahbe. Augsti zeenigs Keisers, kam finanz-ministera weetneeks to dewe finnaht, panehleja, stuhrmannu apdahwinah ar gohda-sihmi un ar naudu. Un kad vahr scho panehleschanu wehl finanz-ministera weetneeks ar walsts ministeru bijo faderrejuschees, kad tee no Keisera pusses stuhrmannam dewe selts-medalli pee tahts raibas bantes, ko nosauz Vladimir-bonti, pee kruhts nessamu un ar to wirsrakstu: »Teem, kas nelaimigus isglahbuschi!« un 100 rublus f. par gohda-dahwanu.

Is Odessas pilsschtaas, dsittâ Kreewu semmê. Tur vehrnojâ gaddâ ta beedriha, kas darbojabs lai arri tannis mallâs dsiellâ Kreewu semmê jo deenas jo labbaki semmi kohpj, bija issohlijuse gohda-dahwanas teem rentinee-keem un brihweem semme ekeem, kureem tur schai gaddâ isdohschotees to wisslabba-fu labbibu audseht. Pehz schahs sawas sohishchanas beedribas tad nu schinni rudenâ 14â September, tai deenâ, kad eeksch Odessas tas leels gaddâ-tirgus eesahzahs, sawas dahwanas isdallija. Bijas pa wissom 18 zilwei pehz beedribas likkumeem prob-wes no sawas labbsbas, atweddyschi, un astonus no scheem beedribas, leela pulka lauschu preekschâ un jaukai muishkei atskannoht. goddom apdahwinaja ar sudraba bikkereem.

Is Berlihnes, (17â Okt.) Weenâ muischâ nezik taht no Potsdames-pils-

sehtas ne senn dahrsneeks lihds ar wissu sawu fäimi apfirge gruhlt un ne weens ne sunnaja, zaur ko. Dokteri atnahze, isklausja wissus un fazzija, ka schmes rahdotees us to, ka winni ko ee-ehduschi woi eedsehruschi, kam no swinna nahwigs spehks bijis klahrt. Pehz ilgahm puhlehm isdewahs, schahs wianu slimnibas wainu useet eefsch tahs mäises, ko ehduschi; jo to wiuni bija zeppuschi no tahdeem rudseem, kas rijas truh-kuma dehl iskulti us tahda wezza fabrikka flohni, kur preeksch-laikä no swinna bija taf-sichts leels pulks blihwittes. Un us tahdu wihsi tas nahwigs spehks zaur ful-schanu no flohna tik zeeti bija eewilzees labbibä, ka ir tad ne isgaife, kad scho famalle, iszeppe par maissi un apehde. Wehl 7 puhri no tahdeem rudseem bija pahr; tohs augsti zeenigs Lehniasch zaur teesu likke nonemt un isdeldeht; bet laudis winsch likke apschlankohr ur tik dauds naudas, ka winni few 7 zittus puhrus drihs war-rehs eepirk. Par laimi doktereem isdewahs tohs flumneekus wissus isahrsteht.

Rihkoja Wahz' unter-opzihrs Koblenzes-pilsfehtä 15tä Oktober preeksch pussdeenas jaunus rekruschtus un mahzija wimneem ar plinti pehz mehrka schaut. Labbu laiku ar wianem puhlejees, atlaide wianus, bet tik diwus, tohs, jaunakus, winsch uehme lihds us kohrteli, fazzidams: par to, ka schee wehl labbi ne prohtoht pehz mehrka rau-dsicht un ihstenä brihdi plinti isschaut, winsch gribboht teem mahjäas wissu wehl lab-haki eerahdiht. Tä winsch nu weenam plinti eedewe rohkä, dohm adams, ka ta n'e effoht peelahdet, un teize: nu arri eeraddinajees ar wairak drohschibu schaut un schaujoht ar ween azjis turreht wallä; tapehz temim arri druszin bissahlu behrschu us panni; sanemmees, curri plinti taisni prett mannu labbo azzi un kad es saukschu: schaus, tad isschauji drohschi. Tä pamahzits, rekrushts is schauj, bet raug' — lohde unter-opziham eet zaur galwu, un schis, nomirris, kriht pee semmes. Wehl Deewa laime preeksch to nabbagu rekrushti, ka wianam wehl ohts bija lihds, kas teesas preek-schä kaidri warreja apleezinahc, ka wiss pehz taisnibas effoht notizzis, un ka rekruschtam ne kahdas wainas turklaht ne bijuschas. Ja winsch weens pats tur buhtu bijis, tad teesa laikam buhtu eedohmajuse, ka winsch taunä prahcä sawam preekschneekam gallu taisjisis. Mehs lai ikatrs fargamees kahdu plinti woi zittu schaujämu riiki rohkä nemt, kaidri wehl ne sunnadiami, woi peelahdehts woi ne.

Kä jau preeksch-laikä eefsch Berlihnes irr notizzis, tä nu patt eefsch Kënsberges zilwei kahf fabeedrotees us to, kristigas feewas wissadi ismahziht, un fu h-tihi us Austr-Indijes semmi, lai luhko, woi tur ne warroht tahs paganu feewas at gressit no wianu leekas tizzibas, kas nospreesch: kad weens feewas-wihrs nomirst, tad feewai buhs liktees lihds ar wihra nomirruschahn meesahm fadedsinatees. Këns-berges beedriba gribb tai leelakai eefsch Berlihnes tik par valishgu buht.

Is Wahz semmes. Tuwu pee Stettihnes pilsfehtas irr zeems, ko nosauz Wanngleben. Tur pagahuscha pawassarä weens kungs, Lampe wahrdä, sawa dahrsä irr stahdijis peez kartuppelus, ko winsch no Amerikas paschas bija dabbujis. Schai ruddeni wianus norakte, un atradde, ka weens wianam bija dewis 45, ohts 65, treschajs 76, zettortajs 107 un peektajs 440 gabbalus zittu labbi dihdseju kartuppelu. Zaur to winsch dohma pahrleezinajees, ka wajagohe sehklas kartuppelus brihscham no zittas semmes nemt.

Is Stockholmes, Sweedru Lehnina pilsfehtas. Weens no Swee

dru semmes pascheem augstakeem leelkungeem, grafs Johann Jakob Fernander wahrdā, un no itt wezza, lohti zeentca zilita, laide ne fenn wisseem ziteem Sweedru semmes leelkungeem to sunu, ka winsch no sawas paschas un sawu behrnu un behrnu behrnu pusses pa wissam atfalkoht leelkungu fahrtahm, teesahm un gohdibahm un no scha laika zittahds ne gribboht buht, ne ka prosts birgeris.

Is Schweiz exu semmes. Jau zittas sawas lappas mehs effam stahstijuschi, ka daschā kalnainā weetā zilweki sawas mahjas gluschi ap pafsch kahdas akminia flints ragga irr us buhwejuschī, ne mas ne apdohmadami, ka las nu gan akmins zeets, tatschu warr notikt, ka tas us preekschu pa masitum eeplihst un kahdi gabbali nokriht. Graubindenes walsti irr labbi leels zeems, Felsberg wahrdā, ta patt appaksch akminia kalna ragga usbuhwelts. Bet ka jau pehrnajā gaddā, ta arri scho gaddu tai nakti, 20ai September nahkoht, nolauahs warren leels akminia gab-bals no kalna, ar tahdu trohksni, itt ka pehrkons ruhze, un gahsahs zeema nammeem wirsu. Gauschi istruhkuschees, nabbaga eedsühwotaji tik ar krekleem muggurā is-frehje no mahsahm ahrā un dewahs us lauku. Weenu feewu baaliba tik lohti pahr-nehme, ka winna us fleegsni nokritte pee semmes, wairs ne spehdama pazeltees, un pehz irr valikkuse ahr-prahsā. Bes tam scho reis nokrittuschi akmini leelu fahdi now padarrijuschi.

Is London es. Lai Deews katu semmi un rautu schehligi pasarga no tahdeem zilwekeem, kas tik gribbedami naudu nopolniht, leek grahmatas drilkeht! Jo tahdi mas waiza pehz to, kas laudim schinni laikā teesham wassagoht un Deewam patshkoht, het dsennahs fewischki pehz to, kas pehz lauschu paschu patikschanas, ne nemdamī wehrā, ko Apustuls Zehkabs (4, 4) safka: »Kas gribb tafs pasaules draugs buht, tas irr kuis par Deewa eenaidneku.« — Jez tahdas semmes pasaule, kur jau ikno-gaddā tik leels pulks grahmatu no wissadahm sortehtm nahk gaismā, ka laudis, ne sin-nedami kahdas tafs derrigas, sawu naudu fewischki istehre par nederrigahm, un kur arri paschas tahdas grahmatas ne truhkst, kas laudis us fweschu, leuku tizzibu un us daschadeem grehkeem willina, ihpaschi us wissadu neschlikhtibu un beskaunibū. Wiss-wairak Sprantschu un Enlanderu semmē tahdas neschlikhtas grahmatas beesi atrohdahs, ko Latweeschi warr nosaukt: tauku grahmatas. Bet Enlanderu semmē, kur muhsu laikos jau dascham grehkam spehzigi sahze zellees pretti, labba te esa kri-stigu zilweku jau 1802rā gaddā fabe edrosahs,zik ween warroht, wissahm tauku grahmatahm, singehm un bildehm darbotees pretti. Schi bee-driba Londonē arri scho gadd sawu leelu rumas deenu irr turrejuse. Ko winna pahr-teem peez pagahjuscheem gaddeem irr strahdajuse, to mahza schi suna: Gahdajuse, ka no teefas pusses tikke nonemtas 37,136 tahdas bildes, no kurrähm zittas bija lohti dahrgas; ta patt nonemtas 4598 grahmatas, no kurrähm dauds bija ar beskaunigahm bildehm, 90 leelas bildu drilles no warra, un bes tam arri leelu pulku singu, tabaka dohschu ar bildehm u. t. j. pr. Preeksch peez gaddeem eeksch Londones wehl atrad-dahs 57 bohdes, kur tahdas besdeewigas leetas pahrdewe: bet taggad tik ween atrohdahs 25.

Is Parishes. (7 Oft.) Schinnis deenās eeksch Versies-pilsfehtas turwu pee Parishes weenam gohdigam wihsuhses fungam teesa 700 wahles wihsna likke

43

nonemt un eelet uppē, kā sau Sprantschu semmes likkumi to pawehl, kad kahda wil-tiba ar dsehreenu irr notifkuſe. Wihns-uhſes fungſ pats gan ne mas ne bija wainigs, arri ne bija mannijs, ka wihns ne bija lahgs, bet schahds tahds kohpmaunis leelakā pilsfehtā winnam ahbolu fullu; fasauktu ar spirtu, bija pahrdewis un afsuhtijis par baltu wihnu.

Is Sprantschu semmes. Dsibwoja zittkahrt weens baggats wihrs tur, Montion wahrdā, tas, pirms nomirre, labbu teefu naudas noliske pee teefas un luhdse, lai tohs gadda rentus ikreis dohdoht tam zilwekam par dahwanu, kām ne ween ta wiffabbaka flawa, bet kas arri te escham wiffabbaki buhſchoht turrejēs. Schat gaddā pirmureis scho dahwanu isdewe, un prohti: weenai meitai no Provans-pilsfehtas, wahrdā Sopi Dofferang. Bijā winnas wezzakeem diwi behrni, no kurreem winna bija tas wezzakajs, un to brihd sau 14 godbus sadibwojuſe, kad, pebz sawas tizzibas zerrēdama us preekschu ee-eet flohsteri, jau pahri gaddus strah-daja par naudu, ka tok tik dauds warretu sadabbuht,zik flohsterds ee-eedameem nah-kahs isimakfaht. Tehwam usnobze wissadas nelaimes, tā ka winsch ne ween wissu sawu mantu paspehleja, bet arri wehl 4000 frankus zitteem palikke parahdā. Sopi, tehwa nelaimi dsirdejuſe, tuhlin no sawas māises weetas dewahs us mahjahm, atnesse tehwam wissu sawu gruhti pataupitu mantu, wairt ne gribbeja sinnahc pahr flohsteri, bet apnehmabs, tik sawam fehrdigam tehwam palihdscht māisi nopolniht preekschu wissu saimi, fewischki arri masam brahltam un tai firmai tehwa mahte. Patte mahte bija gauschi slimmo, un kad Sopi nomannija, ka winnu tas fewischki wehl pee mirschanas apbehdinaja, ka tehwam wehl bija parahdi, kad Sopi winnai sohlja, us preekschu luhkoh, or Deewa polihgu tohs parahdus aismakfaht, lai winnai arri zaur to Deews sunzik puhles pa wissu muhschu buhtu. Schi sohlischana māches ſirdi kā rassa atſpir-dsinaja, un tā ſchi tad labbā meerā pee Deewa aisgahje. Mahti tik voglabbajuſe, Sopi gahje pee parahdu dewejem, sohlja wissuem māksaht, un luhdse, lai tik wehl kahdu laizinu gaidoht. Preezadamees pahr ſchahs jaunas meitas gohda prahtu, winni sohlja gaidiht, kaut gan ihsten' ne zerrēdami, ka wissuem ſchi nabbago meita, kurrai pahr trim zilwekeem bija ja-gahda, wehl ko no ſchahs nandas us preekschu warreschoht aismakfaht. No ta laika lihds taggad irr 20 gaddi aisgahjuſchi, un ta gohda meita wissu irr isdarrisjuſe, ko ween bija sohljuſe; winnas tehws ihstā gohdā dshwojis, firma tehwa mahte, baggatigi winnu sivehtidama, irr aismigguse, un winnas brahlis irr, labbi audſinahcs, pee sawas paschas māises tizzis, un ſtabw pee wissuem laudim gohdā; wissi parahdi arri jau aismakfaht. Parahdu dewejis un kāminis ſcho wissu pee teefas paschi gohdam irr usdemuschi, un gahdajuschi, ka ſchi labba meita to vīrmu gohda dahwanu dabbuſa, ko teefchom or sawahm puhlehm irr nopol-nijuſe. Lai sel-pasaule tahdas taifnas ſirdis eet wairymā!

Weens rohku pelnis Ruaneſ pilsfehtā, kas leelās flohlās ne kā nau bijis, ne fenn pa wissam jaunas ſtelleſ. Iſnnus ouſt, irr iſgudrojis, pahr kurrahm kārys zilweks, kas tahdas leetas proht, preezajahs un ſakka: ka labba kas un gudrakas wehl muhscham nau bijuschas pasaule.

Lihds 20.-Oktōber pee Mihges iur amahfuschi 1262 ſuggi un aibrautuschi 1210.

Wihns drückebt. Ny Wihnenmeſ General-gubbenementes wisses Dr. C. E. Napiersky.

Latweeschu drauga

pee № 42 un 43.

21 un 28 Oktoper 1843.

Perfchini, ko pa masam no galwas warr mahzitees. (Sahkama vuse.)

Deews debbesi un semmi raddijis.

1. Kas dshwibu man dewis? — Ta irr, mans Deews, no tewis. Par to es tewim pateizu, Lew mihleju un flaweju.

2. Deews, tu sché wissu raddij's Pee debbeess un schai pafaulé; Arr' zilweku tu raddij's, Par to mans gars tew noslave.

1 Mohs. gr. 1, 1. Gefahkumā Deews raddija debbesi un semmi.

Dahw. ds. 102, 26. Deews, tu effi zittkahrt to semmi dibbinajis, un tahs debbesis irr tarwu rohku darbs.

3. No mahtes meefahm, Deews, Tu ween mans glahbejs bijis; Tu manni raddijis, No breesnahm ispestijis; Lew gribbu paklausift, Lew gohdaht behr, nischki, Pa prahtam dshwoht tew, Lew flaweht muhschigi.

4. Ka warru redseht, obst un just, Wiss smelkeht un arr' dsirdeht, Par to lai firds jel ne peekuhst Lew, Deews, teikt, un tew dsirdeht; Tu meef un dwechsel us-turri, Dohd' dshwoht tew paklausigi.

5. Deews meef un dwechsel' dewis, Un prahtu, kas-no fewis Isredsahs labb' un kaunu, Par gohdu, woi par kaunu. Lai tam pa prahtam darram, Zik prohtam un zik warram; Lai reebj mums wiss, kas kaita, Kas meef un dwechsel' maita.

6. Tas Kungs irr Deews, un zits ne kas; Ak tauntin', teizeet winau! Kas tam gan lihdsigs parahdahs, Kas wald' ar spehk' un sinnu? Zaur winau irr schi pafaulé, Zaur winau ween wiss dshwo sché, Lai lai irr gohds un flawa!

Eg. gr. 44, 6. Es esmu tas pirmajis un es esmu tas pehdigais, un zits Deews naw, ka es ween.

5 Mohs. gr. 6, 4. Klausees, Israels, tas Kungs muhsu Deews, tas Kungs irr weens.

Deews irr muhschig's.

7. Tu effi, Deews, no muhschibas; Mans muhsch aisskrein eeksch ahtribas; Lai tew par gohdu dshwoju, Zik spehdams tewim paklausu.

8. Deews, tu Kungs no muhschibas; Tava leela waldischana Ne kad muhscham ne beidsahs; Pee tew ne buhs pahrwehrschana; Lai taws gars man arri mohda, Ka firds weenumehr tew gohda.

Dahw. ds. 90, 2. Kungs, tu effi mums par patvehrumu us raddu raddeem; pirms tee kalni tappuschi un tu to semmi un pafauli biji fatafijis, effi tu muhschigi muhscham tas siiprs Deews.

Deews irr wissu-spehzigs.

9. Kur azzis ween sché usmettu, Tur radditaja spehku Un gohdiba ween ee,

raugu. Kas puschko pasaul's ehku, To debbesi ar spishdekleem, To semmi ar hauds
brishnumeem? Gohds, slava augstam Deewam! — Wiss irr taws darbs, ak war-
rens Deews, Ko redsam wissas weetäs, Mehs wissur warram mahzitees, Ka zaur
tew wissas leetas; Preefsch tewis faules paklannahs, Preefsch tawa spehka semmo-
jahs Tā engelis, kā zilveks.

Dahw. ds. 115, 3. Muhfu Deews irr debbesis; wissu, ko winsch gribb, to winsch darra.
Deews irr wissur.

10. Mans Deews irr wissur klah, Tam isbehgt es ne warru, Winsch pasihst
sird' un prahf. Dohd', Deews, man kwehtu garru.

Apust. darbu gr. 17, 27, 28. Deews tahlu naw no ikweena no mums, eelsch winna
mehs dshwojam un kustamees un effam.

11. Deews, tu wissur spehzigi. Vildi semin' un debbesi; Ja es kahpu augstibā,
Woi nolaistohs dīlumā, Ja pahr juheu aissfreetu, Lumschā allā eelihstu, Tu man
wissur atrostu. Kas warr no tew apslehptees, Tawahm rohtahm atkatees? Kas tu
redsi tumfibā Ko, kaut kahdā kaktinā Sleyhdamees, mehs padaram; Tu dsird' arr'
ko runnajam, Un sunni, ko dohmajam. Ka es tāwā preefschā fchē Wissur esmu
pasaulē, Tas lai manni flubbina Wissā mannā dshwibā, Ne kur launu ne darrih,
Grehku prahtam atfazzih, Kahru sirdi sawaldbiht.

1 Mobs. gr. 17, 1. Es esmu tas wissuwarrenajs, stiprājs Deews; staiga preefsch
mannā waiga un effi taifns.

Deews wissu sinn.

12. Tu pahrbaudi un pasihsti, Deews, wissu mannu prahu; Teem, kas tew
ter paklausigi, Tu, kā tehws, effi klahcu; Ne kas tew muhscham peewilt warr, Tu
sunni, Deews, ko zilveks darr, Ko dohma un ko kahro. — Deews wissu sinn! Ak
bihsteetees Un drebbeet, grehzineeki; Deews wissu sinn! Ak preezeetees, Juhs,
winna walstineeki. Deews sinn arr', ja kam blehdigs prahs; Kas labs, preefsch
winna naw apklahts; Deews wissus taifni teefahs.

Dahw. ds. 139, 1—4. Kungs, tu pahrmanni un pasihsti manni; tu sunni mannu seh-
deschanu un zelschanu; tu prohti mannas dohmas no tahlenes; lai es eemu, woi guttu,
tad effi tu apkahrt mannis un isluhko wissus manus zellus; jo ne kahds wahrdihs irr us
mannas mehles; redsi, tu Kungs, wissu to sunni.

Ap. darb. gr. 15, 18. Deewam wissi sawi darbi irr sinnami no muhschibas.

Deews irr tas wissu=gudrakajs.

13. Mums pasaule preefsch azzim stahda, Deews, tawu leelu gohdibu, Un wissi
tawi darbi rahda Mums tawa prahta gudribu; Jo padohms wissur parahdahs, Un jau-
kums wissur atrohdahs. — Wiss, kas no tew irr gudri raddihs, Tas tohp arr'
waldihs gudribā. Wiss tohp no tew us preefschu waddihs, Zaur tew stahw gat-
taws glihtumā. Kas no tew luhdsahs gudribu, Tam tu ne leedsi padohmu.

Dahw. ds. 104, 24. Zik leeli irr tawi darbi, ak Kungs, tu effi tohs wissus ar gudribu
darrijis, ta semme irr pilna no tawa padohma.

Fehl. 1, 5. Ja jebluream no jums gudriba truhfst, tam no Deewa buhs luht, kas
wisseem weenteefigi (zik mishli) dohd, un ne weenam ne pahrmelt, tad ta winnam taps dohta.

Deews irr schehligs.

14. Ak tu tehws tahs schehlastibas! Ne kas wehl irr isfazzij's, Zik tu effi mihesti-
bas Pasaulē jui parahdij's, Nedz to arr', kas debbesis, Muhschu muhscham isprattih,

— Ak kahds preezigs es paleku, Kad, Deews, tawu mihslibu, Kas dohd un dohs muhscham preeku, Sawâ prahcâ peeminnu! Wehl, kad mirschu, leelaku Laimi no tew zerreju.

Dahw. ds. 103, 8. Schehligs un lehnigs irr tas Rungs, pazeetigs un no leelas schehlastibas.

Dahw. ds. 107, 1. Pateizeet tam Rungam, jo winsch irr labs un winna schehlastiba paleek muhschigi.

Ap. darb. gr. 14, 17. Deews semi ne-apleezinatu now pamettis, mums labdarridams, no dabbess mums leetu un augligus laikus dohdams, muhsu firdis ar horribu un ar preeku pildidams.

Deews mihto muhs zilwens.

15. Zik leela Deewa mihestiba! Tas nejehga ween to ne reds, Un sawâ leelâ neprahsibâ Tam augstam Deewam slavu leeds. Deews man ne kad now aismirfis, Kaut retti to peeminnejis. — Deews, tawu leelu mihestibu Lai allaschin ap-dohmasu; Lai ta man spreesch us pateizibu, Ka tew par gohdu dshwoju; Ta lai man laime pawadda Un paschâ nahwê drohchina.

1 Jahn. 4, 16. 19. Mehs effam atsinuschi un tizzejusch, to mihestibu, ko Deews tur us mums. — Lai mehs winna miblejam, jo winsch muhs papreelsch irr mihejis.

Deews irr tas wissu-taisnafajis.

16. Tu, Deews, ween mihto taisnibu. Un draugs teem taisneem effi, Dohs apkampdams ar mihslibu, Us sawahm rohkahn nessi, Kad tee arr sawâ wahsibâ Ne weennumehr, kâ wajaga, To darra, kas peenahkabs. — Lai, taisnajs Deews, es ta, kâ tu, To labbu allasch darru, Un ka to paspeht warretu, Dohd tu man Kristus garru; Bet ja wehl grekhds eekristu, Tad palihds ar firds-schehlumu Pee tewi atkal greestees. Neem. 2, 6. Deews ikatram atinakabs pehz winna darbeem.

2 Kor. 5, 10. Ikweens dabbuhs, ko winsch meesâ buhdams irr barris, wo labbu, wo launu.

Deews irr swehts.

17. Swehts un taisns, Deews, tu effi, Kahds arr' muhscham paliks, Katram taisnu teesu nessi, Kahdi katram nopolni; Skaidru prahcu, gohdigu Dshwochanu mihto tu; Bet kam kahriba irr launa, Tas preeksch tew, Rungs, paliks kauna. — Tas, mans Deews, kas taisni staiga, Tas ween preeksch tew pastahwehs; Kas preeksch tawa swehta waiga Wiltus eenihst, ne drebbehs, Tas no tew taps isredsehts Un tur arri muhscham swehts. Palihds, Deews, Rungs, tewi bihtees. Un pehz swehtschanas dshitees.

Ap. darb. gr. 10, 35. No wisseem laudim, kas Deewu blbstahs un to taisnibu pardara, tas winnam irr peenennigs.

1 Peht. 1, 16. 3 Mohs. gr. 11, 24. Esheet swehti, jo es ejmu swehts.

Deews irr taisns. (luhko arr 16.)

18. Preeksch tawas teesas, Augstakajs, Taps ikweens zilwens stahdichts, Man arr' no tewis, Taisnafajis, Ro pelnijs, tur taps rahdichts, Tapehz lai tawu taisnibu Es allaschin apdohmasu Un zeenigi sataifohs.

Dahw. ds. 145, 17. Tas Rungs irr taisns eeksch wisseem saweent zelleem, un swehts eeksch wisseem saweem darbeem.

Deews irr pateesigs un peetizzams.

19. Melloht, pateesigs Deews, ne warr, Ne vohrkahpt sawu derribu, Tu, ko tu sohlis, teescham darri, Tu eenihsti to wilstib; Kad semm' un debbefs poestä ees, Tomehr taws wahrdps pastahwehs, Deews. — Ta, ka tu, Kungs, pateesigs esti, Pateesigs buht, es darboschohs; Kad wiltu firdi tu ne nessi, Ta patt es muhscham fargaschohs No melleem un no wilstibas Un wissas blehau walschlibas.

Dahw. ds. 33, 4. Ta Kunga wahrdps irr taifns, un wiss. winna darbs irr peetizzigs. Ebr. 6, 18. Tas ne warr buht, ka Deews mellotu.

4 Mohs. gr. 23, 49. Tas stiprs Deews naw zilweks, ka tas mellotu, nedz zilweku behrns, ka winnam kas schehl buhtu. Buhtu winsch ko fazijis, un ne darrijis? woi runnajis, un ne turrejis?

Ewes. 4, 25. Noleezet tohs mellus un runnajeet to pateesibu, ikweens ar sawu tuwatu. Mum's peenahkahs Deewu mihleht.

20. Lai tew, Deews, mihleju, Zik prohtu un zik warru, Ne aismirsdams, ka tu Gan redsi, ko es darru. Kas few ta mihtojahs, Kad elahjahs kristigam, Tas prett tew ne grehkohs, Ne skahdehs tuvakam.

21. Tu Deews man raddis's schehligi Par sawu gohdib, Tew es nodohmohs tizzigi, Tew es paklaufschu. Kad es tad tewi ne teiktu, Ak Kungs tahs gohdibas, Kad tew labprahrt ne flawetu, Tu Deews tahs mihibas!

1 Jahn. 4, 19. Lai mehs Deewu mihlejam, jo winsch muhs pappreelsch irr mihlejis. Mum's buhs eeksch sawa Deewa preezatees.

22. Eeksch tew, mans Deews, es preezajohs. Ja es us tewi pakaujohs, Ja mans prahts tew padohdahs, Kas tad warr gan wehl kaiteht man? Kad meers man firdi rohdahs. — Tu, Kungs, mans gaischums tumfibä, Tu mannu firdi preezina; Nohst, juhs vasaules neeki! Ak teescham teefs, bes tewis, Deews, Man naw ne kahdi preeki.

Dahw. ds. 73, 25, 28. Kas irr man debbesis? — Un kad es pee tewis, kad ta semme man ne patihk. — Man tas irr labbi, tuwu pee Deewa buht, ka es sawu zerribu leelu us to fungu Kungu, ka es wissus tawus darbus isteizu.

Mum's peenahkahs Deewu flaweht.

23. Peeluhdseet, dseedajt, flamejeet Ta radditaja spehku, Un winna gohdu istezeet Ar pateizigu preeku. Zik gudri Deewa padohmi! Winsch walda wissur brihnischki.

Dahw. ds. 118, 1. Pateizeet tam Kungam, jo winsch irr labs, un winna schehlastiba paleek muhschigi.

Deewu bihtees irr ihstena gudriba un leela manta.

24. Ta ihsta svehta gudriba Irr Deewu bihtees augstibä. Tas ween par gudru nosauzams, Kas to, kas winnam peenahkams, Darr' Deewa deht paklaufsigi, Kad to arr' ne reds zilweki. — Sirds, kas tew kluafa, Deews, — Kas tihscham ne darr' grehku, Ta ween, sche dshwojoh, Atrohd eeksch behdahm spehku, Ta jau sche preezina, Ta man, kad aismigschu, Ar preeku pawaddihs Us debbes-laimibu.

Dahw. ds. 111, 10. Ta Kunga bihafchana irr gudribas eesahkums.

1 Tim. 4, 8. Ta deewabihfchana derr pee wissahm leekahm, tai irr ta apfohlischana schahs klahf buhdamas un tahs nahloschahs dshwofchanas.

Ikweenam buhs strahdaht sawus darbus.

25. Dohd tschakli un ar preeku strahdaht, No slinkuma, Deews, pasargi, Ar

goħdu doħd' par maissi gaħdaht, Ne ko ne darrħiħt bleħdigħi, No darba ne doħd' aktar-
tees, Nedfs arri no ta fattruhktees.

Sal. falk. w. 28, 19. Kas us neseetibū (nedarbeem) doħvahs, tam buhs waixjad-
bas deesgan.

Sih. gr. 33, 27. Ta flinkofchana dauds kaunu mahza.

2 Tessal. 3, 10. Ja kas ne gribb strahdah, tam arri ne buhs ehst.

26. Ne palaidees us flinkumu, Tas kaunu dsemidina; Darbs fawalda to kahribu,
Un laimi dahwina. Kas darrams, schodeen padarri, Tad prahs tew meetiġs buhs;
Ko tu liħds riħtam wilżini, Ne leħti roħkā kluhs.

1 Tessal. 4, 11. Darbojeetees ar fawahm paċċaham roħkahm strahdah, kà meħs
jums effam pawhelejuschi.

Sargajtees no negaddigas buhschanas.

27. Pahrleku riħt, un peedsertees, Tas maita zilweku, ak Deewi; Ta gaddiba
muhs speħażina, Bet negaddiba isphoħta; Schi dīħwibū mums iħsinahs Un darrħiħs
mohkas naħwigas. — Kam weħders irr faws elkadeewi, Tas debbexx gan ne ee-
ees, Tahds meeħiġs zilweks tur ne geld, Arr' sché Deewi taħdu driħs isdeld. —
Ak miħla js Deewi, paċċari man Par taħdu pohsta-dīħwosħan.

Luh. 21, 34. Sargajtees, ja juħsu firdi kahdu briħdi ne kluħst apgruħtinatax ar
leelu ehxhanu un peedserħanu.

Reem. 13, 13. Lai meħs, itt kà deenā, goħdigħi staigajam, ne riħxhanas un plihe-
schanan, ne eelsx guttahm un neħekkistibas.

Ewes. 5, 18. Ne peedserretees, — kas irr negaddiga buhschan.

Eseet meerigi ar to, ko Deewi's jums dewiś.

28. Manta, goħħds un kahrumi, Es juħs dauds ne turru jeenā, Juħs ne warra
dweħseli Droħschinah taji naħwes deenā, Juħs ne doħfeet meeru firdi, Kad man
niknajis prahs weħl tirdi. — Sweħtiegs, kas ar kluu praħtu Wissu, kas tam ween
noteek, Deewa teħwa-roħkās leek, Un ja kruks to wahrdinatu, Sawās behdās
fawalħahs, Waħdoħt taħs ne wairojabs!

1 Tim. 6, 6. Ta irr leela mantosħana, ja kas Deewam kalpo un irr peetizzigs.

29. Lai aplam ne dsennoħs Peħz brangeem paſauļ's neekeem, Schi paſaule is-
suħd Ur wiſfeem fawwem preekeem. Ko valiħds iħsaxx preeks? Ko semmex dahr-
gumi? Woi tee warr laimigu Padarriħt dweħseli?

Pasemmigħs prahs.

30. Wiss, kas man irraib, Deewi, Es dabbju no tewi, Tu, manni s-fweħti-
dams, Schi wissu effi dewi; Wiss tawa dahwana, Tapeħżejj no lepnibas Es gribbu
fargatees, Un arr no weħlibas. — Ja tu man waixraf, Deewi, Kà zittu apla-
motu; Ja tawa s-fweħtiba Man wiss pahr pahrim doħtu, Tad es ar lepnibu Tapeħżejj
ne leelisħoħs, Bet kà nezeenigħijs Preeħsch tew pasemmosħoħs.

Sal. falk. w. 29, 23. Ta zilwela lepniba winnu pasemmoħs, bet kam irr pasem-
migħs gars, tas cedabbuħs goħdu.

1 Peħt, 5, 5. Eseet is-puċċott ar pasemmosħanu; jo Deewi turrħas teem lepnieem
pretti, bet teem pasemmigeem wiñi doħd schelostib.

Mihlejeet faww tuwaku.

31. Tew patiħk, Deewi, ja preezajohs, Kad zittein labbi klahjaħs, Un kad no

firds es behdajohs, Kad winneem behdas krahjahs. Vafargi man par zeetu probt,
Ka es ne sahku ne behdaht, Woi preekā zits, woi behdās.

3 Mohs. gr. 19, 18. Lew buhs sawu tuwaku miheht, kā sev paschu.

32. Deews, ar to paschu mehru tu, Ur ko es zitteem mehroju, Man mehrofi
schē arrī; Tas'lai man allasch skubbina, Lew klauscht labbā taisnibā; Tu man atmak-
sahf warri.

Matt. 7, 12. Ko juhs gribbat, kā teem zilwekeem buhs jums darriht, tapatt darrajt
arri juhs winneem.

33. Lai firds irr pilna mihibas, Lai gattawas irr rohkas, Noslauzicht wissas assa-
ras Un remdeht wissas mohkas. Zik spehju doht un palihdscht, Epreezinah un ais-
stahweht, Tas lai man darra preeku.

Gal. 6, 7. Ko zilweks sehs, to winsch plaus. Sal. fakk. w. 19, 17.

34. Mans Deews, tu mihibu taisnibū, Lew reehj, kad kas ar blehdibū Irr zitta
mantu rijsj; Tu tahdam arr' neschehligi, Ko pelnij, taisni makfasj, Lai buhru kaut-
kahds bijis. — Ak lai taws gars, tu taisnajs Deews, Man walda taisni turretees,
Lew klauscht, kad tu draude. Lai leeka mantas kahriba Us darbeem man ne skubbina,
Kas brahla teesu saude.

3 Mohs. gr. 19, 35. Jums ne buhs teesā (pee teesaschanas) ne kahdu netaisnibū dar-
riht ar ohlekti, swarru un mehru. Jums buhs turreht taisnu swarru, taisnus pohdus, taisnu
puhru un stohpu.

35. Mans Deews, tu brahlu mihibu Man effi firdi stahdijs; Lai darru pehj
scho likkumu, Ko Jesus pats man rahdijs. Lai tohp no mannim gruhibas, Zik spehju,
brahleem weeglotas, Lai es teem ne atraujohs.

Sal. fakk. w. 19, 17. Kas pahr to nabbagu apschehlojabs, tas aisdohd tam Kungam,
un tas winnam atmalkahs scho labdarrischanu.

36. Wisseem zilwekeem, arr' man Tu, Kungs Deews, scho baussli dewi; Tu-
waku buhs arriban Mihleht tā no firds, kā sevi; Tā tew ihsti miholesim, Tā tew,
Deews, ween patiksim.

Luhk. 6, 36. Efeet schehligi, tā kā arri juhsu Tehws debbesis schehligs irraid. Jahn. 13, 35.

37. Tu, Deews, man spehku dewi, Arr' zittus apgahdaht, Un ne tik ween par
sevi Wiss plehfigi sakrāt; Dohd' brahli glahbt un wiunu Ur gudribu un simu Us
laimi parwabdiht. — Deews, lai to labprahrt darru Bes wissas isrunnas, Zik ween
es spehj' un warru, Bes wissas kuhtribas. Tu effi pats to lizzis, Ka zitteem ne apniz,
zis Buhs nogreest nelaimi.

Ebr. 13, 16. Ne aismirsteet labdarrischanu un isballischanu; jo tahdi uppuri Deewam
labbi patihk.

Ne atreebjetees pee eenaidneekem.

38. Deews, lai ne kad ne atreebjohs, Pahr neekeem ne sadusmojohs, Ne kau-
johs un ne barrohs; Lai mihestibā dīhwoju; Un ja kas manni nihdetu, Lai dusmās
es uswarrohs.

Matt. 5, 44. Mihlejeet sawus eenaidneekus, wehlejeet labbu teem, kas juhs nolahd,
darrajt labbu teem, kas juhs eenihd, un luhdseet preefsch teem, kas juhs apkaitina un waija.

Dīhwojeet meerigi un faderrigi.

39. Ja zits arr' irr mans naidneeks, Bes mannas wainas waldneeks, No ka man

dauds jazeesch, Lad lai es lehns paleeku, Un mannu prettineeku Lai manna rohka ne kad speesch.

Matt. 5, 9. Swehtigi irr tee, kas meeru turr, jo tee taps Deewa beheni faulti.

40. Lai, Deews, zik ween es warru, Ar zitteem saderru; No sawas pusses darru, Ko es ween paspehju, Ka tohpu turrehts zeenâ No laudim pasaule, Ka jaur man pee ne weena Nahk kahda nelaime. — Es labbak gribbu zeestees, Kad laudis dusmojahs, Ne kâ no tevis greestees, Krist rawâs sohdibâs. Tu man gan aistahwesti Prett teem, kas man sahk speest; Tu, Deews, gan arri spehst Us labbu launu greest.

Ewes. 4, 32. Efeet zits ar zittu laipnigi, firdschehligi, zits pahr zittu apschehloemes, itt kâ arridjan Deews irr apschehlojes pahr jums eelsch Kristus.

Effeet Deewam un zilwekeem pateizigi.

41. Deews, rawu slaru dseedaschu, Ikrift ten peefaukschu, Un arr' ikkatru wakkaru Es tewim pateikschu. — Kad zitti ten jaur schehlastibu, Deews, lihbsig' valik; darbojahs, Un kad kaut kas ar mihlestibu Par palishgu man peestahjahs, Lad vildi tohs ar svehtibu, Kad es teem makfaht ne spehju.

Dahn. ds. 106, 1. Pateizeet tam Rungam, jo winsch irr labs, un winna schehlastiba paleek muhschigi.

1 Tefal. 5, 18. Pateizeet Deewam wissâs leetas, jo schis irr Deewa prahs eelsch Kristu Jein pee jums. Sal. gudr. gr. 14, 26.

Effeet firdsflaidri un pateesigi.

42. Taifnajss Deews, lai ne astahjohs Muhscham no pateesibas; Melloht lai ne raddinajohs; Lai sargohs no walschlibas. Tas, kas wildams darra launu, Tas pee tevis velnihs kaunu, Jo ten wiss irr pahrsunnains, Sirschu dibbens isprohtams.

Ewes. 4, 25. Nolezeet tohs mellus un runnajeet to pateesibu ikveens ar sawu tuwaku.

Dahn. ds. 5, 7. Tu, Deews, maika tohs melkulus; tee assins wainigi un wilstneki irr tam Rungam negantiba.

Paturreet allashin labbu apsinna schanu.

43. Kad ne ko launu apsinnohhs, Lad allash firdi preegajohs. Kad taifnibu firds apsinnahs, Lad par ne ko now bailibas. Ka schahdu leelu laimibu Aplam un traks ne nodohdu Par kahrumeeem schahs pasaules, Par to man pasarg. Dabbefstehws.

1 Tim. 1, 5. Ap. darb. gr. 24, 16.

Atgreeetees no grehkeem.

44. Atgreesi man, ak Deews, atgreesi, Tu svehtajs firschu-mannitajs, Us labbu zellu manni green, Lad tu man buhfi schehlotajs. — Lai wissu muhschu klausu tewim Ar taifnu prah, pastahvibu, Lad sargaschohhs uscizzeht fewim, Un aplam ne kad maldischu.

Jer. 25, 5. Atgreeetees jelle, ikveens no sawa nikna zella un no ta launuma juhfu darba.

Mark. 1, 15. Atgreeetees no grehkeem un tizzeet eelsch to ewangeliumu (tai preezas - mahzibai.)

2 Peht. 3, 9. Deews ne griss, ka kahdam buhs pasust, bet ka wisseem buhs atgreesi us atgreeschanu no grehkeem.

45. Ak Wissu-sinnatajs, Tew sawus grehkus suhdsu, Gan esmu noseedsees, Tapehj tew luhgdams luhdsu: Apschehlojes pahr man Un ar man pageetees, Es dihfschohhs firsngi Pee tevis atgreeetees.

Dan. 9, 7, 8. Tu, Rungs, eshi taisns, bet mums jakaunahs; ak Rungs, mums jakaunahs, ka prett tev effam grehkojuschi.

Esra 9, 6. Mans Deew̄s, es kaunohs un bihstohs, mannu waigu preefsch tew pazelt, mans Deew̄s, jo manni noseegumi irr wastrojuschees pahr mannu galwu, un manna waina irr leela lihds debbesim.

46. Deew̄s, kas tu labprah̄t un ar preeku, Kā tehw̄s, pahr mums apschehlojees, Ak luhdsams us man grehzineeku Ar schehlastibū usskattees. Es raudabams pasemmojohs, Un preefsch tew wainigs atshstohs. — Es apföhlohs, ak Rungs, no jauna, Tew sawu firdi noswehtih̄t, Zik spehdams fargatees no kauna, Tew wissas weetās paklaufht, Döhd' tu us to man spehku, Tehws, Tad prah̄ts pee labba pastahwehs.

Dahw. ds. 103, 18. Kā kahds tehw̄s pahr saweem beheneem apschehlojabs, tāpatt schehlo tas Rungs tohs, kas winnu bihstahs.

Zilw eki pestiti zaur Jesu Kristu.

47. Ak Deewa mihlestibas prah̄ts! Kas to gan isteitk proht?! Taws dehls no fewim dahwinahs Mums dwehfles-meeru doht. — Eeksch wiina man irr Deew̄s un gan, Par to Deew̄s wissau suht; Ja Deew̄s zaur Kristu pats ar man, Kas man warr pretti buht? — Tew, Jesus, wissi pestiti Un sveh̄ti noslave; Tew slawe wissi engeli, Un manna dwehsele.

Jahn. 3, 16. Zik lohtj Deew̄s to pasauli mihlejis, ka winsch sawu paschu ween-peedsimmuschu dehlu irr dewis, ka wisseem teem, kas tizz eelsch winnu, ne buhs pasust, bet to muhschigu dsihwoschanu dabbuht.

48. Pestitais, ar mihlestibu Peeminnaams, Gohdajams, Sanemm' pateizibu; Kur mehs fahksim, kur mehs beigsim, Tewim doht Slaw' un gohd? Kā mehs gan tew teiksim! — Tawa svehta aiseeschana Preezina, Meerina Muhs arr' nomir-schanā, Jo tu mirris muhsu labbā, Mahzibams, Swehtidams Muhs wehl krusta-stabbā. — Tew, ak glahbejs, tew mehs teiksim Dsihwibā, Muhschibā Slaweh̄t tew ne beigsim. Nahwe muhs ne schleirs no tewis, Muhschigu Dsihwibū Deew̄s irr dwehflei dewis.

1 Kor. 6, 20. Juhs effat dahrgi atpirkti, tad nu gohdinajeet Deewu juhsu meesā un juhsu garrā, kas Deewam peederr.

49. Ak mihliba, Neredseta! Tu mirsti krusta stabbā, Un assinis Tu islehjis, Tur mirstoht mannis labbā. Tew gohdu doht, Tew apmihloht, Tew teikt ne gribbu kaweh̄t, Bet — laizigi Un muhschigi Ne warru gan tew slaweht.

2 Kor. 5, 15. Kristus tadeht par wisseem irr nomirris, ka tee, kas dsihwo, wair̄s ne dsihwo few pascheem, bet tam, kas par teem irr nomirris un usmohdinahs.

Zit. 2, 14. Kristus few paschu par mums irr dewees, ka tas muhs atpirktu no wissas netaisnibas, un schlihstiu few pascham ihpaschus laudis, kas tschokli dsihtohs us labbeem dorbeem.

50. Tu glahbejs mannas dwehseles, Es tew jau scheitan teikschu, Un kad es no schahs pasaules Pee tewi aiseet steigschu, Tad es ar eng'leem dseedaschu, Tew muhscham libgsmi slaweschu Par tawu pestischau.

13.
(Nahfoschā lappā wehl buhs beigums.)

I a u t a f c h a n a s.

33) Kas tad kahds wihrs bijis, kas 70 Lehnineem pee rohkahm un kahjahm tohs ihkschkus bij lizzis nozirst, un kam ta patt irr gaddijees par atmaksaschanu?

34) Kur sawā laikā 3 seewas, weenā paschā wahrdā, bija sanahkuschahs, weena noßummingaka pahr ohtru?

36.